



# EU nieuwsbrief 2015 | 2

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa. Het doorsturen van de nieuwsbrief buiten deze doelgroep wordt niet op prijs gesteld. Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat ([pascale.heese@ag-ai.nl](mailto:pascale.heese@ag-ai.nl)) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief. Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

## ■ Nieuwe ontwikkelingen binnen de EU | 2

Op 1 juli 2015 neemt Luxemburg de voorzittershamer over van Letland in de Raad van de Europese Unie (Raad).

## ■ IORP II voorstel | 3

In december 2014, tijdens het Italiaans Voorzitterschap, bereikte de Raad een "algemene oriëntatie" (ook wel Raadscompromis genoemd).

## ■ EIOPA | 4

Op 11 mei 2015 heeft de European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) een Quantitative Assessment (QA) en een stresstest (ST) gelanceerd.

## ■ ELTIFS - Lange Termijnfinanciering | 5

Het voorstel voor de verordening van de Commissie van 26 juni 2013 voor de reglementering van Europese langetermijninvesteringsfondsen (European Long Term Investment Funds or ELTIFs) is aangenomen door de Raad op 20 april en verscheen in het Publicatieblad op 19 mei 2015.

## ■ Herziening ESFS | 5

Het (ESFS) bestaat uit de drie Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's), te weten de Europese Bankautoriteit (EBA), de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA) en de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA).

## ■ IMD II | 6

De herziene verzekeringsbemiddelingsrichtlijn is door de Commissie voorgesteld op 3 juli 2012.

## ■ Solvency II | 7

Het juridisch raamwerk van Solvency II is Europees zo goed als gereed. Het aftellen naar de echte start van Solvency II is begonnen.

## ■ Herstel en afwikkelingsraamwerk voor niet-banken | 9

De Commissie is een interne discussie gestart over een mogelijk voorstel voor een EU-regeling voor een herstel en afwikkelingsraamwerk voor verzekeringen in het kader van haar bevoegdheden in de Solvency II richtlijn.

## ■ De Europese Bankunie | 9

De bankunie bestaat uit drie pijlers, waarvan het Single Supervisory Mechanism (SSM), of het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme, de eerste is.

## ■ Plan Juncker | 10

Het investeringsfonds van de Commissie-Juncker moet door middel van gerichte investeringen de structurele economische groei in de Europese Unie bevorderen.

## ■ De kapitaalmarktenunie | 11

De kapitaalmarktenunie is het eerste structurele initiatief dat de Commissie op basis van het investeringsplan voorstelt.

## ■ PRIIP'S | 12

De "Verordening van 26 november 2014 over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIP's)" heeft tot doel de consument-investeerder in staat te stellen een beter geïnformeerde investeringsbeslissing te nemen.

## ■ Joint Consumer Protection Day 2015 | 12

Op 3 juni 2015 organiseerde het Gemengd Comité van ETA's de derde "Joint Consumer Day" te Frankfurt.

## ■ Richtsnoeren betreffende producttoezicht en bestuursregelingen door verzekeringsondernemingen | 12

EIOPA schreef op 27 oktober 2014 een publieke consultatie uit betreffende een *voorstel voor richtsnoeren betreffende producttoezicht en bestuursregelingen door verzekeringsondernemingen*.

## ■ Europese agenda | 13

## ■ Afkortingen en begrippen | 14

## Nieuwe ontwikkelingen binnen de EU

Op 1 juli 2015 neemt Luxemburg de voorzittershamer over van Letland in de Raad van de Europese Unie (Raad).

### Luxemburgs voorzitterschap

De Raad van de EU wordt elk half jaar door een ander EU-land voorgezeten. In 2015 zijn dit Letland en Luxemburg (vanaf 1 juli). Nederland is voorzitter in de periode januari-juni 2016. Luxemburgs Europese prioriteiten liggen op de "Groeien-Banen" -Agenda, het sociale beleid van Europa, de implementering van de Europese Agenda's voor Migratie en de Energie-Unie, de hervorming van de Economische en Monetaire Unie, de onderhandeling van TTIP en de voorbereiding van de COP-21-klimaatveranderingconferentie in Parijs. Op 8 juli 2015 wordt het werkprogramma van Luxemburg officieel gepresenteerd. Een concept is te vinden op deze website: [www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/558346/EPRS\\_BRI\(2015\)558346\\_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/558346/EPRS_BRI(2015)558346_EN.pdf).

### "Betere regelgeving" (Better regulation)

De Europese Commissie is, met de Luxemburger Jean-Claude Juncker als voorzitter, afgelopen jaar in een nieuwe opzet aan de slag gegaan. De 28 Commissarissen zijn in vijf project teams onderverdeeld. Een van de vijf grote beleidsterreinen is het stimuleren en aanwakkeren van de economie en werkgelegenheid. Daarnaast heeft de Commissie zich ten doel gesteld om Europese regelgeving kritisch tegen het licht te houden. Frans Timmermans, tevens eerste vicevoorzitter, is de Commissaris die verantwoordelijk is voor deze "betere regelgeving" (better regulation).

Om ervoor te zorgen dat de EU effectief is, wil de Commissie meer dan nu het geval is de verwachte en werkelijke impact van beleid, regelgeving en andere belangrijke maatregelen wanneer ze – van plan tot implementering, toetsen. 19 mei 2015 bracht de Commissie haar Better Regulation Package ("[Betere-Regelgeving-Pakket](#)") uit, waarin verder wordt ingegaan hoe men dit wil bereiken.

Ten grondslag aan dit pakket ligt het idee dat de EU zich moet bezighouden met de grote vraagstukken welke niet opgepakt kunnen worden door de lidstaten alleen. De Commissie moet zich niet met elk beleidsonderwerp in Europa kunnen én willen bemoeien. EU-regelgeving moet makkelijker te implementeren zijn en geen overbodige last vormen op de lidstaten. Betere regelgeving gaat niet over "meer" of "minder" regelgeving, maar vooral over het nut en haalbaarheid ervan.

### Nieuw hoofd verzekerings- en pensioenunit, Europese Commissie

Met ingang van 16 mei 2015 is Nathalie Berger hoofd van de verzekeringen en pensioenen eenheid van de Europese Commissie, als onderdeel van een bredere herschikking van de financiële afdeling van de uitvoerende arm van de EU. De Franse juriste zal verantwoordelijk zijn voor het aanbrengen van de laatste hand aan het regelgevend kader Solvency II en het toezicht op de uitvoering vanaf januari 2016. Voor het einde van het jaar moet ze de ontwerpen van gedelegeerde wetgeving met betrekking tot de gelijkwaardigheid van derde landen en de behandeling van infrastructuuractiva oplossen. Een ander onderwerp hoog op haar agenda is het herstel en resolutie kader voor verzekeringsmaatschappijen.

Berger was voordien hoofd van de audit en kredietbeoordelaars eenheid sinds 2012. Na de toetreding tot de Commissie in 2000, werkte ze aan de modernisering van de wetgeving inzake financiële markten en werd ze aan task force van de Commissie gedetacheerd over de toekomst van de unie.

Wiedner, die in het najaar van 2013 de triloog overeenkomst Omnibus II bemiddelde, is benoemd tot de hoofd van de eenheid bancaire regelgeving en toezicht. De herschikking van de hoofden van de eenheden komt minder dan een jaar na de benoeming van Jonathan Hill als commissaris met de portefeuille van Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en Kapitaalmarktunie, nu DG FISMA genoemd.

### Nieuwe voorzitter Eurogroep en Secretaris-generaal Europese Commissie

Op het moment van schrijven is nog niet bekend wie de nieuwe voorzitter van de Eurogroep wordt. Bekend is dat de Nederlandse minister van Financiën en huidige voorzitter Jeroen Dijsselbloem zich opnieuw heeft gekandideerd voor deze functie. De voorzitter van de Eurogroep wordt, zoals het er nu naar uitziet, in juli gekozen.

De Nederlander Alexander Italianer wordt de hoogste ambtenaar bij de Europese Unie. Op 25 juni 2015 werd bekend dat Italianer de Ierse Catherine Day per 1 september a.s. opvolgt als secretaris-generaal van de Europese Commissie, het dagelijks bestuur van de EU.



## IORP II voorstel

In december 2014, tijdens het Italiaans Voorzitterschap, bereikte de Raad een "algemene oriëntatie" (ook wel Raadscompromis genoemd). Dat is een politiek akkoord –tussen de Lidstaten dat de krijtlijnen uittekent voor de afsluiting van het dossier in de triloog onderhandelingen. Deze "algemene oriëntatie" kan zowel voor als na de stemming binnen de bevoegde parlementscommissie worden gesloten. Binnen het Europees Parlement is de Commissie Economische en Monetaire Zaken (ECON) verantwoordelijk voor het dossier. De Commissies Werkgelegenheid en Sociale Zaken (EMPL), Juridische Zaken en Vrouwenrechten en gendergelijkheid (FEMM) hebben een opiniërende rol.

Het IORP II voorstel is op 15 april 2015 voor de eerste keer binnen ECON besproken, waarin het werkdocument van rapporteur Brian Hayes (EVP, IE) centraal stond. Zijn rapport verschijnt nog voor de zomer. De verwachte tijdlijn bij ECON is als volgt: de deadline voor amendementen voor het rapport van Hayes is op 14 september a.s.; deze worden 13 oktober 2015 behandeld en de uiteindelijke stemming in ECON volgt dan op 9 of 10 november a.s.

Op 13 februari 2015 kwam EMPL met een opiniestuk over IORP II. Rapporteur Jeroen Lenaers stelt voor om bedrijfstakpensioenfondsen te bestempelen als 'sociale zekerheid' en niet als financiële dienstverleners. Daardoor zouden ze zich definitief onttrekken aan "Brusselse bemoeienis" (betere governance vereisten, een beter begrip van de risico's de pensioenfondsen lopen bij hun investeringsbeleid, meer transparantie voor de rechthebbenden) omdat de EU op het sociale terrein geen bevoegdheid heeft. Tijdens de hoorzitting eind mei is nogmaals benadrukt dat er in het EP geen draagvlak is voor voorschriften van solvabiliteitsisen in IORP II, die oorspronkelijk in IORP II gepland waren doch uiteindelijk niet in het voorstel terecht kwamen.

Sirpa Pietikäinen (EVP, FI), rapporteur voor het opiniestuk in FEMM, heeft deze in maart 2015 gepresenteerd.

### Betrokken Europarlementariërs

#### ECON

- Brian Hayes (EVP, IE): voormalig Iers minister, rapporteur
- Paul Tang (S&D, NL): schaduwrapporteur
- Ashley Fox (ECR, VK): schaduwrapporteur
- Sophie in 't Veld (ALDE, NL): schaduwrapporteur
- Miguel Urban Crespo (GUE/NGL, ES): schaduwrapporteur
- Bas Eickhout (Greens, NL): schaduwrapporteur

#### Overige

- Jeroen Lenaers (EVP, NL): rapporteur voor EMPL
- Sirpa Pietikäinen (EVP, FIN): rapporteur voor FEMM
- Pavel Svoboda (EVP, CZ): rapporteur voor JURI

### Vervolgstappen

Wanneer het Europees Parlement heeft ingestemd met IORP II, gaan Commissie, Raad en Parlement onder Luxemburgs en misschien ook Nederlands voorzitterschap, samen overeenstemming proberen te bereiken. Deze onderhandelingen, die ook wel 'triloog' worden genoemd, vinden achter gesloten deuren plaats.

### TTYPE

Het TTYPE (Engels: Track and Trace Your Pensions in Europe) project heeft op 26 maart 2015 een rapport over de stappen hoe een Europese 'pension tracking service' te creëren aan de Europese Commissie overhandigd. Uit het rapport blijkt dat het mogelijk is om een grensoverschrijdende tracking service (ETS) te ontwikkelen, voor zowel mensen die in verschillende lidstaten hebben gewerkt, maar ook voor pensioenfondsen om met hun deelnemers in contact te blijven. De Europese Commissie kan politieke en financiële steun aan het project geven. Marianne Thyssen, Commissaris voor Sociale Zaken, staat positief tegenover het idee, dat één van de beleidsprioriteiten voor de Juncker-Commissie is. Het kunnen bijhouden van opgebouwde pensioenrechten bevordert de arbeidsmobiliteit tussen de lidstaten. Op dit moment hebben pensioenfondsen uit Nederland (MN, PGGM en APG) en Denemarken (PKA) het voortouw genomen in TTYPE. Verwacht wordt dat Sigedis uit België, SOKA Bau uit Duitsland, People's Pension uit het Verenigd Koninkrijk en Zus uit Polen voor de vervolgstappen ook aanhaken bij het project.



## EIOPA

Op 11 mei 2015 heeft de European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA) een Quantitative Assessment (QA) en een stresstest (ST) gelanceerd. EIOPA heeft als onafhankelijke Europese autoriteit de bevoegdheid om EU-brede stresstesten te initiëren en te coördineren om de veerkracht en het systeemrisico van financiële instellingen, waaronder pensioenfondsen, te beoordelen. Daarbij kan EIOPA indien nodig aanbevelingen geven aan de nationale toezichthouders om problemen aan te pakken die aan het licht komen bij een dergelijke stresstest. Uiteindelijk blijft het de verantwoordelijkheid van nationale toezichthouders om in te grijpen indien dat noodzakelijk wordt geacht.

### Quantitative Assessment

Om de effecten van een eventuele harmonisatie van solvabiliteitseisen verder in kaart te brengen is EIOPA, gelijktijdig met de stresstest, gestart met een Quantitative Assessment (kwantitatieve beoordeling). De QA test de Holistic Balance Sheet (HBS) die EIOPA heeft ontwikkeld om de kwantitatieve eisen voor pensioenfondsen te harmoniseren. De HBS beschrijft een uniforme waarderingsmethodiek, waarbij het uitgangspunt is dat alle bronnen van inkomsten en uitgaven (inclusief de potentiële werkgeversbijdragen en indexaties) marktconsistent worden gewaardeerd. [Zie deze link](#). Op basis van de uitkomsten van deze QA en de reacties op de consultatie brengt EIOPA naar verwachting begin volgend jaar (maart) advies uit aan de Europese Commissie over de mogelijkheid voor verdere harmonisering van solvabiliteitseisen voor pensioenfondsen. Het is dan aan de Europese Commissie om het advies te beoordelen.

'De Europese Commissie heeft benadrukt dat EIOPA op eigen initiatief verder is gegaan met dit onderzoek. Daarbij bevat het Raadscompromis ter herziening van de IORP-richtlijn een evaluatietermijn van zes jaar. Bij een uiteindelijk akkoord op de herziening van de IORP-richtlijn met deze termijn zou er pas zes jaar na het akkoord een nieuw voorstel van de Europese Commissie ten aanzien van solvabiliteitseisen voor pensioenfondsen kunnen komen.' Aldus Staatssecretaris Jetta Kleinsma in haar antwoord op vragen van het Tweede Kamerlid Pieter Omtzigt.

[http://www.pensioenfederatie.nl/Document/Nieuws/Beantwoording\\_kamervragen\\_%20stresstest\\_pensioenfondsenpdf.pdf](http://www.pensioenfederatie.nl/Document/Nieuws/Beantwoording_kamervragen_%20stresstest_pensioenfondsenpdf.pdf).

### Stresstest

olging van de banken en de verzekeraars moeten pensioenfondsen een stresstest uitvoeren. De stresstest toetst in hoeverre de financiële positie van pensioenfondsen bestand is tegen (negatieve) macro-economische ontwikkelingen, zoals een stijgende levensverwachting. De stresstest geeft inzicht in de risico's en kwetsbaarheden in de pensioensector. [Zie hiervoor deze link](#).

De QA en de ST worden uitgevoerd in de 17 landen waarin de pensioensector meer dan 500 miljoen belegd vermogen beheerd. Beide studies worden uitgevoerd in nauwe samenwerking met de nationale toezichthouders. Deelname van pensioenfondsen aan de QA is op vrijwillige basis. Voor de ST moet minstens 50% van het belegd vermogen deelnemen. Ook in Nederland heeft De Nederlandsche Bank (DNB) een aantal pensioenfondsen benaderd om deel te nemen aan studies. Deze pensioenfondsen dienen uiterlijk 10 augustus 2015 de benodigde gegevens en rapportages aan te leveren bij DNB. De resultaten van beide studies worden begin 2016 verwacht en dienen als input voor het verder ontwikkelen van de HBS. Daarnaast moet de stresstest de eerder genoemde inzichten verschaffen.

*De uitkomsten van de stresstest zullen naar verwachting dit najaar door EIOPA worden gepubliceerd. De uitkomsten zullen geaggregeerd worden op landenniveau. Er is dus geen sprake van dat fondsspecifieke resultaten publiek worden gemaakt, aldus Staatssecretaris Jetta Klijnsma in haar antwoord aan Tweede Kamerlid Pieter Omtzigt.*



## ELTIFS – Lange Termijnfinanciering

Het voorstel voor de verordening van de Commissie van 26 juni 2013 voor de reglementering van Europese langetermijninvesterings-fondsen (European Long Term Investment Funds or ELTIFs) is aangenomen door de Raad op 20 april en verscheen in het Publicatieblad op 19 mei 2015. De verordening ging op 8 juni 2015 van kracht en kan zes maanden later worden toegepast, vanaf 9 december 2015. Commissaris Hill beschouwt dit voorstel als een deel van de Capital Markets Union. ELTIFs richten zich zowel op professionele als op particuliere beleggers in de EU. De EU verordening vereist daarom dat de ELTIF manager of een distributeur ervoor moet zorgen dat een particuliere belegger (een portefeuille van maximaal € 500.000) niet méér investeert in ELTIFs in totaal dan 10% van zijn / haar portfolio. De minimum inleg is € 10.000. ELTIF investeerders moeten ook een essentiële-informatiedocument (of KID, Key Information Document) krijgen. Verder moeten ELTIFs de EU-richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten (MiFID II) volgen en moeten haar managers een AIF licentie hebben.

## Herziening ESFS

Het (ESFS) bestaat uit de drie Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's), te weten de Europese Bankautoriteit (EBA), de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA) en de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA). Ze zijn werkzaam binnen een netwerk van nationale bevoegde autoriteiten, het Gemengd Comité van de ETA's en het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB). Ondanks het goede rapport dat de ETA's van de Commissie ontvingen blijft het financieringsplaatje een heikel punt. Op 7 mei 2015 publiceerde EIOPA een rapport waarin de verwachte taken en bevoegdheden uiteengezet worden in het kader van Solvency II en de daarmee corresponderende personeelsbehoeften en financiële noden. Als het budget niet wordt verhoogd (en er zijn geen indicaties daartoe) dan voert EIOPA de volgende aanpassingen door:

Task	Human Resources ("staffing")	Budget ("resources")
Risk Free Rate	2.7 FTE	EUR 780,000
Extension of the recovery period	2.5 FTE	EUR 250,000
Annual Report on Long Term Guarantees	1 FTE	EUR 100,000
Equivalence assessments	2.5 FTE	EUR 250,000
Implementation of EIOPA's information and IT infrastructure	1.3 FTE	EUR 630,000
TOTAL:	10 FTE	EUR 2,010,000

Zie: [EIOPA, REPORT on Staffing and Resource needs for accomplishing the tasks under Directive 2009/138/EC](#)

Zowel het mandaat van EIOPA-voorzitter Gabriel Bernardino, als van de uitvoerend directeur, Carlos Montalvo, lopen op 31 december 2015 ten einde. Terwijl Bernardino heeft aangegeven een tweede ambtstermijn te ambiëren, heeft Montalvo besloten om dat niet te doen. Zodra Bernardino door de raad van toezichthouders van EIOPA voor een tweede ambtstermijn wordt bevestigd, moet het Europees Parlement dat ook nog doen. De volgende ESA review is voor 2016 voorzien, met rapport uiterlijk op 2 januari 2017. Er is reeds een persoon belast in de Commissie met deze taak met betrekking tot EIOPA.



## IMD II

De herziene verzekeringsbemiddelingsrichtlijn is door de Commissie voorgesteld op 3 juli 2012. Deze richtlijn is de enige EU-wetgeving die point-of-sale verzekeringsproducten regelt om zo de rechten van de consument te beschermen. De richtlijn werd in 2002 goedgekeurd en de lidstaten moesten ze uiterlijk januari 2005 omzetten. De richtlijn is een instrument, ontwikkeld om een minimumniveau van harmonisatie via bepaalde overkoepelende principes te bereiken, maar ze wordt in de lidstaten uitgevoerd op zeer verschillende manieren. Het was al duidelijk uit de controle van de Commissie in 2005-2008 dat er een noodzaak was om de richtlijn te herzien.

Financiële marktturbulentie heeft ook het belang aangetoond van de invoering van een effectieve bescherming van de consument in alle financiële sectoren. In 2010 vroeg de G20 aan de OESO om samen met andere betrokken internationale organisaties, gemeenschappelijke beginselen te ontwikkelen om de bescherming van de consument te versterken wanneer de financiële diensten worden gekocht. Het huidige voorstel om de richtlijn verzekeringsbemiddeling te herzien moet ook worden gezien in die context.

Het voorstel voor een herziene richtlijn verzekeringsbemiddeling (IMD 2) is bedoeld om de regulering van de markt voor verzekeringen te verbeteren door het creëren van een gelijk speelveld voor alle partijen die betrokken zijn bij de verkoop van verzekeringsproducten, en ook om bescherming voor polishouders te versterken. De richtlijn betreft dus niet alleen tussenpersonen, maar ook (het personeel van) verzekeringsondernemingen die rechtstreeks/online verkopen.

Het Europees parlement en ECON bereikten reeds een gedeeltelijk akkoord na de stemming in ECON op 22 januari 2014 met gedeeltelijke plenaire stemming op 26 februari 2014. Het voorzitterschap keurde een algemene oriëntatie goed op 5 november 2014 en doopte de richtlijn om tot 'Verzekeringsdistributierichtlijn'. Het Letse voorzitterschap beschouwde IMD II als een prioriteit en organiseerde al zeven triloog bijeenkomsten: februari, maart en april, 11 mei, 21 mei, 1 juni en 8 juni 2015.

### Betrokken Europarlementariërs

#### *ECON*

- Werner Langen (EVP, DE): rapporteur
- Catherine Stihler (S&D, VK): schaduwrapporteur
- Ashley Fox (ECR, VK): schaduwrapporteur
- Sophie in 't Veld (ALDE, NL): schaduwrapporteur
- Miguel Urban Crespo (GUE/NGL, ES): schaduwrapporteur
- Sven Giegold (Greens, DE): schaduwrapporteur

### Vervolgstappen

Omdat er nog geen overeenstemming is bereikt in de triloog onder het Lets voorzitterschap, wordt de triloog voortgezet onder het Luxemburgs voorzitterschap. De Commissie zou graag IMD II gepubliceerd zien in het Publicatieblad in 2015. Omzetting wordt voorzien binnen twee jaar, hetgeen betekent dat de herziene regels voor de distributie van verzekeringsproducten kunnen in werking treden in 2017. De vooruitgang wordt momenteel bemoeilijkt, omwille van de volledige verschillende structuur van de tekst van de Raad ten opzichte van de ontwerp-richtlijn.



## Solvency II

Het juridisch raamwerk van Solvency II is Europees zo goed als gereed. Het aftellen naar de echte start van Solvency II is begonnen.

### Level 1

Lidstaten moesten tegen eind maart 2015 de omzetting doen naar nationaal recht van de Solvency II richtlijn zelf, maar vele lidstaten zijn daarmee nog niet klaar. Omzetting gebeurde wel al in het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk, in Nederland is het proces nog niet afgerond (zie [voorstel implementatiewet Omnibus II richtlijn en ontwerp van implementatiebesluit](#)). De tijdige vertaling naar nationaal recht van de richtlijn is nodig, omdat de SII richtlijn verschillende elementen bevat die een goedkeuring nodig hebben van de toezichthouders.

### Level 2

Zaterdag 17 januari 2015 publiceerde de Commissie in het Europees publicatieblad de langverwachte niveau 2 tekst in de vorm van [een gedelegeerde verordening ter aanvulling van de Solvabiliteit II richtlijn](#). Noch de Raad noch het Parlement hadden formele bezwaren op het voorstel van november 2014 hoewel het Parlement via een brief nog een aantal punten ter correctie aangaf ([zie briefwisseling](#)). De verordening werd reeds de volgende dag van kracht, zondag 18 januari. Omdat het een verordening is, die onmiddellijke en rechtstreekse werking heeft, is omzetting naar nationaal recht niet nodig.

Vanaf 1 april 2015 kunnen verzekeraars speciale toelatingen aanvragen aan de nationale toezichthouder, bijvoorbeeld voor het gebruik van een (gedeeltelijk) intern model, ondernemingsspecifieke parameters, SPVs, aanvullend eigen vermogen, matchingopslag. De processen en de procedure voor deze machtigingen zijn te vinden in de bijbehorende technische uitvoeringsnormen (ITS), die de Commissie publiceerde op 20 en 25 maart 2015 als Uitvoeringsverordening, zij traden de volgende dag in werking.

Na de zomer volgt nog een tweede reeks ITS waarover EIOPA dit voorjaar consulteerde. Alle ontvangen opmerkingen zijn nu beschikbaar en EIOPA zal haar definitieve voorstellen van ITS (inclusief laatste templates) aan de Europese Commissie geven einde deze maand. Eisen met betrekking tot Pijler 3 (rapportage en openbaarmaking) vormen een belangrijk onderdeel van de tweede set van ITS.

### Level 3

EIOPA publiceerde op 2 februari 2015 een eerste reeks [SII richtsnoeren](#) over 19 verschillende onderwerpen. Nationale toezichthouders hebben twee maanden de tijd om aan EIOPA te bevestigen of ze de richtsnoeren gaan naleven of althans die intentie. Het ingevulde nalevingstabellen kunnen worden geraadpleegd op de website van EIOPA voor elke richtsnoer. De laatste richtlijnen met betrekking tot bestuur (inclusief de actuariële functie), het eigen risico en de solvabiliteitsevaluatie (ORSA) zijn nog niet beschikbaar. EIOPA werkt ook nog aan een tweede set van richtlijnen waarop de raadplegingsperiode eindigde op 2 maart 2015. Zij is van plan om deze tweede reeks richtsnoeren te publiceren in juli 2015.

### Bijzondere elementen

Hoewel de publicatie van de risicovrije renteterminstructuur niet verplicht is voor 2016, heeft EIOPA toch voor een vervoegde openbaarmaking geopteerd. Sinds december publiceert zij nu maandelijks de technische informatie over de risicovrije rentevoet (en technische documentatie, complete beschrijving van de inputs, assumpties en methodologieën) en de symmetrische aanpassing van de kapitaalsvereiste op aandelen.

EIOPA is ook begonnen met een Q&A-proces voor het indienen van vragen over bepaalde door EIOPA uitgegeven regelgevende instrumenten (zoals richtsnoeren, maar ook de publicatie van de risicovrije rente). De doelstelling van de Q&A-tool, volgens EIOPA 'is om de consistente en effectieve toepassing van de regelgeving te verzekeren'.

### Gelijkwaardigheid

De Commissie heeft haar twee Gedelegeerde Beslissingen over de gelijkwaardigheid uitgebracht: in de eerste verleent zij aan Zwitserland volledige gelijkwaardigheid over alle aspecten. De tweede Beslissing geeft aan Australië, Brazilië, Bermuda, Canada, Mexico en de VS voor de komende 10 jaar een voorlopige gelijkwaardigheid onder art. 227 SII, met als gevolg dat de EU (her)verzekeringsgroepen voor de behandeling van de dochteronderneming in een derde land, de regels van dat derde land in verband met solvabiliteit kunnen gebruiken voor de berekening van de groepssolvabiliteit.

Deze beslissingen moeten nu nog door het Europees Parlement en de Raad onderzocht worden, waarvoor zij een termijn van drie maanden hebben. Bekendmaking in het Publicatieblad van de EU en de inwerkingtreding zal pas plaatsvinden na het succesvol afronden van het onderzoek Parlement en de Raad.

In een tweede ronde, voorzien voor het najaar van 2015, wordt verwacht dat Japan en Bermuda volledige gelijkwaardigheid gaan krijgen terwijl aan andere derde landen zoals misschien China of Zuid-Afrika, voorlopige gelijkwaardigheid kan worden verleend hoewel de Commissie formeel niet weet welke landen in de pijplijn zitten.

### Infrastructuurinvesteringen

Op 4 februari 2015 vroeg de Commissie technisch advies aan EIOPA over een definitie infrastructuur investeringen en de daarbij behorende calibratie voor SII. EIOPA consulteerde daarover heel kort in april. Dat technisch advies wordt verwacht einde deze maand, samen met de antwoorden van de belanghebbenden. De Commissie heeft wel al aangegeven dat ze SII op dat punt wil veranderen.



Zo zei commissaris Hill in een speech op 8 juni 2015:

*"In oktober vorig jaar, vlak voordat ik aantrad, gaf mijn voorganger verzekeraars een aantal stimulansen voor de lange termijninvestering in de uitvoeringsbepalingen onder Solvency 2. Maar we kunnen nog meer doen om verzekeraars te doen investeren in Europa's infrastructuur. We zullen binnenkort beginnen met het proces tot wijziging van de Solvency II gedelegeerde handelingen om investeringen in ELTIF fondsen ook erin op te nemen. We zullen ook beginnen met het proces om de nodige wijzigingen aan te brengen om infrastructuur op te nemen als een beleggingscategorie in Solvency II zodra EIOPA zich heeft gemeld later in de maand."*

Dit impliceert dat het mogelijk is dat de SII gedelegeerde verordening wordt gewijzigd, zelfs voor het einde van dit jaar, niet alleen om wat schoonheidsfoutjes eruit te halen, maar ook om ELTIFs dezelfde calibratie en behandeling te geven als EuSEF en EuVECA. Verdere mogelijke veranderingen hebben betrekking op de behandeling van investeringen in infrastructuur en, volgens sommige bronnen, ook op het 'brede werk met betrekking tot securitisaties'.





## Herstel en afwikkelingsraamwerk voor niet-banken

De Commissie is een interne discussie gestart over een mogelijk voorstel voor een EU-regeling voor een herstel en afwikkelingsraamwerk voor verzekeringen in het kader van haar bevoegdheden in de Solvency II richtlijn. Internationaal staat de issue ook op de agenda van de FSB in het kader van haar werk over internationale systeemrelevante verzekeraars (G-SIIs). EIOPA bracht reeds in oktober 2014 een opinie uit over crisisvoorkoming. Daarin ging zij verder dan enkel de systeemrelevante verzekeraars.

De Commissie verzocht EIOPA eind vorig jaar om advies over herstelplan (artikel 138,2), financieel plan (artikel 139,2) en toezichthoudende bevoegdheden bij de verslechtering van de financiële omstandigheden (artikel 141). EIOPA consulteerde over een ontwerp RTS tussen 2 december 2014 en 18 februari 2015. EIOPA publiceerde haar eindverslag, technisch advies en ontwerp RTS aan de Europese Commissie op 27 maart 2015. Daarin identificeert EIOPA ook een lijst van toezichthoudende maatregelen die genomen kunnen worden door de toezichthouders in het geval van verslechtering van de financiële toestand van bedrijven. Het is aan de Commissie om de RTS uit te vaardigen als gedelegeerde handeling (zie de sunrise clause van Artikel 301b SII).

EIOPA stuurde een brief op 6 februari 2015 naar Lord Hill waarin ze de nadruk legt op de mogelijkheid van een double hit stress scenario en de noodzaak van herstel en resolutie bevoegdheden als praktische instrumenten om een mogelijke crisis het hoofd te bieden.

Deze kwestie werd verder besproken op 2 maart 2015 in een gezamenlijke vergadering. De Commissie besprak de issue ook met de lidstaten in de 'Expert Group on Banking, Payments en Insurance (EGBPI)' in maart. De meeste lidstaten waren overtuigd van de noodzaak iets te doen maar sommigen haalden aan dat zij nationaal nog volop in debat hieromtrent zaten en dat nog weken of maanden nodig waren om dit verder te bespreken. Op basis van deze ontwikkelingen en soft law is er reeds één lidstaat die de herstel en de resolutie planning voor G-SIIs momenteel vrijwillig uitvoert (omdat er geen wettelijke basis is). Negen lidstaten zouden een initiatief op EU-niveau steunen, dat voor een wettelijke basis om op te treden zou zorgen. Zes lidstaten plaatsen vraagtekens bij de noodzaak van actie op EU-niveau.

## De Europese Bankenunie

De bankenunie bestaat uit drie pijlers, waarvan het Single Supervisory Mechanism (SSM), of het Gemeenschappelijk Toezichtsmechanisme, de eerste is. Een gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme dat het omvallen van banken moet begeleiden (Single Resolution Mechanism of SRM) en een Europees depositogarantiestelsel (ESM) vormen pijler twee en drie.

De tweede pijler van de Bankenunie, het Single Resolution Mechanism, krijgt gestaag gestalte. Zowel de Eurogroep als de Ecofinraad spreken van medio juni als het gaat over de voortgang van nationale implementatieprocedures en in het bijzonder de implementatie van de richtlijn voor herstel en afwikkeling van banken (BRRD) en de ratificatie van de intergouvernementele overeenkomst betreffende de overdracht en mutualisering van de bijdragen aan het gemeenschappelijk afwikkelingsfonds (SRF).

Met het oog op de volledige inwerkingtreding van het gemeenschappelijk afwikkelingsmechanisme (SRM) op 1 januari 2016 is het van groot belang dat lidstaten bovengenoemde regelgeving dan hebben geïmplementeerd, aangezien het SRM hierop is gebaseerd. Nederland hecht hier ook veel belang aan en probeert zowel de implementatie van de BRRD als de ratificatie van het intergouvernementeel Verdrag (IGA), waarin de afdracht van de bijdragen aan het SRF en de geleidelijke risicodeling worden vastgelegd, zo snel mogelijk af te ronden. Vanaf 2016 wordt er een Europees resolutiefonds opgericht waaruit de kosten worden betaald van banken die afgewikkeld moeten worden. Dit gebeurt eerst via een zogenoemde bail-in, een situatie waarbij aandeelhouders en rekeninghouders opdraaien voor een faillissement.

Het resolutiefonds wordt in negen jaar tijd gevuld met ongeveer 55 miljard Euro door de banken die aangesloten zijn bij de Bankenunie. Volgens critici is dit veel te weinig geld, zodra een grote bank echt in de problemen komt. Voordat dit geld bij elkaar is gebracht door de Europese banken, staan de nationale overheden garant. Als de overheden banken in die periode met publiek geld overeind moeten houden, zal dit bedrag binnen vijf jaar via een heffing bij de banken worden teruggehaald.



## Plan Juncker

Het investeringsfonds van de Commissie-Juncker moet door middel van gerichte investeringen de structurele economische groei in de Europese Unie bevorderen. Officieel heet het fonds het European Fund for Strategic Investments (EFSI). De ruim 300 miljard euro dat in het fonds wordt gestopt zal deels publiek worden gefinancierd, maar het overgrote deel zal aangetrokken privaat kapitaal beslaan. In het fonds is een centrale rol weggelegd voor de [Europese Investeringsbank](#). Het Plan Juncker is in een mededeling van de Commissie in november 2014 voorgesteld onder de titel '[Investeringsplan voor Europa](#)'.

Op 26 november 2014 maakte de Europese Commissie haar Investeringsplan bekend (zie hier (in Engels): [http://europa.eu/rapid/press-release\\_IP-14-2128\\_en.htm](http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-2128_en.htm)).

Het plan bestaat uit drie hoofdonderdelen:

- De ontwikkeling van een nieuw Europees Fonds voor Strategische Investeringen (EFSI), met publiek geld, om tenminste € 315 miljard aan extra investeringen in de komende drie jaar te mobiliseren;
- De ontwikkelingen van een geloofwaardig project pipeline samen met een hulpprogramma om investeringen te kanaliseren waar deze het meest nodig zijn (zie het special task force rapport (in Engels): [http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/docs/special-task-force-report-on-investment-in-the-eu\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/docs/special-task-force-report-on-investment-in-the-eu_en.pdf)).
- Een ambitieus stappenplan om Europa attractiever voor investeringen te maken en bureaucratische rompslomp te verwijderen.

Een nieuwe adviesdienst voor het Europees Structuur en Investeringsfonds over financiële dienstverlening is in het leven geroepen, als onderdeel van de "one stop shop" advieshub: [fi-compass](#).



## De kapitaalmarktenunie

De kapitaalmarktenunie is het eerste structurele initiatief dat de Commissie op basis van het investeringsplan voorstelt. Het zal ertoe bijdragen ervoor te zorgen dat het investeringsplan meer is dan een eenmalige stimulant en een duurzame positieve impact heeft op de economische omstandigheden in Europa. De Commissie heeft in het voorjaar – in de vorm van een Groenboek – een openbare raadpleging over de Kapitaalmarktunie gehouden. Stakeholders en belangstellenden konden hun bijdrage indienen tot 13 mei 2015 ([zie link naar raadplegingspagina](#)). Na de openbare raadpleging zal de Commissie na de zomer een actieplan aannemen met haar routekaart en een tijdschema voor het creëren van de bouwstenen van een kapitaalmarktenunie tegen 2019.

De kapitaalmarktenunie is gericht op het neerhalen van de belemmeringen voor grensoverschrijdende investeringen in de EU en toegang van bedrijven tot financiering. Het huidige klimaat is lastig voor de ondernemingen, die sterk van de banken en relatief minder sterk van de kapitaalmarkten afhankelijk zijn. Met de raadpleging wilde de Commissie de acties vaststellen die noodzakelijk zijn om de volgende doelstellingen te verwezenlijken:

- de toegang tot financiering voor alle bedrijven en infrastructuurprojecten in heel Europa verbeteren;
- kleine en middelgrote ondernemingen helpen om even gemakkelijk als grote bedrijven financiering aan te trekken;
- een eengemaakte markt voor kapitaal creëren door barrières voor grensoverschrijdende investeringen op te heffen;
- de financiering van de economie diversifiëren en de kosten voor het aantrekken van kapitaal verminderen.

In het Groenboek worden de volgende beginselen vastgesteld die een kapitaalmarktenunie moeten ondersteunen:

- zij moet de voordelen van de kapitaalmarkten voor de economie, groei en banen maximaliseren;
- zij moet een eengemaakte markt voor kapitaal voor alle 28 lidstaten creëren door barrières voor grensoverschrijdende investeringen binnen de EU op te heffen en sterkere connecties met de mondiale kapitaalmarkten te bevorderen;
- zij moet gebouwd zijn op solide grondslagen van financiële stabiliteit, met één "rulebook" voor financiële diensten dat effectief en consistent wordt gehandhaafd;
- zij moet zorgen voor een effectief niveau van investeerdersbescherming; en
- zij moet investeringen van over heel de wereld helpen aantrekken en de competitiviteit van de EU vergroten.

Volgens Dijsselbloem is deze 'unie' anders dan de Bankenunie die binnen een jaar van de grond kwam, een zaak van 'nogal lange termijn', omdat hij niet met nieuwe wetgeving kan worden gegrondvest. De kapitaalmarktunie is bedoeld om de opkomst van alternatieven voor bankfinanciering mogelijk te maken, 'van kredietunies tot crowdfunding, van onderhandse plaatsing tot durfkapitaal'. Dit neigt volgens Dijsselbloem meer naar 'improvisatie' dan de Bankenunie die in november van start ging met het centrale toezicht op de Europese banken.

In de CMU zijn ook enkele korte termijn maatregelen vastgesteld. Daartoe behoren de tenuitvoerlegging van de verordening inzake Europese langetermijninvesteringfondsen (ELTIF), securitisatie 'van hoge kwaliteit' en de herziening van [de Prospectusrichtlijn](#).

Prospectussen zijn juridische documenten die door ondernemingen worden gebruikt om investeringen aan te trekken. Zij bevatten feiten om investeerders te helpen met kennis van zaken investeringsbeslissingen te nemen. Maar zij zijn ook duur en voor bedrijven administratief lastig om te produceren en vereisen vaak honderden bladzijden aan gedetailleerde informatie. De Commissie heeft in het voorjaar van 2015 een raadpleging gehouden over de Prospectusrichtlijn om het voor ondernemingen, inclusief het MKB, gemakkelijker te maken overal in de EU kapitaal aan te trekken en tegelijk voor effectieve bescherming van de investeerders te zorgen. Een gewijzigd voorstel wordt dit najaar verwacht.

[http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/prospectus-directive/docs/consultation-document\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/prospectus-directive/docs/consultation-document_en.pdf)

### Securitisatie

Securitisatie is het proces waarbij een financieel instrument wordt gecreëerd door activa te poolen in een apart buiten balans vehikel: meer investeerders kunnen dan delen van deze activa kopen, waardoor de liquiditeit stijgt en kapitaal voor economische groei vrijkomt. In het kader van een EU-wijd initiatief voor securitisatie 'van hoog niveau' zou gezorgd moeten worden voor strenge eisen op het gebied van productieproces, rechtszekerheid en vergelijkbaarheid van securitisatie-instrumenten via een hogere mate van standaardisatie van producten. Dit zou met name de transparantie, consistentie en beschikbaarheid van essentiële informatie voor investeerders, ook op het gebied van kredietverlening aan kleine en middelgrote ondernemingen, ten goede komen en voor grotere liquiditeit zorgen. Dit moet de uitgifte van gesecuritiseerde producten vergemakkelijken en institutionele investeerders in de mogelijkheid stellen due diligence uit te voeren voor producten die bij hun behoeften op het stuk van diversificatie van activa, rendement en looptijden passen. De Commissie heeft hier een raadpleging over gehouden die open stond tot 13 mei 2015. Een voorstel wordt dit najaar verwacht.

[http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/securitisation/docs/consultation-document\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/securitisation/docs/consultation-document_en.pdf)



## PRIIP's

De "Verordening van 26 november 2014 over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIP's)" heeft tot doel de consument-investeerder in staat te stellen een beter geïnformeerde investeringsbeslissing te nemen. Hiertoe wenst de Europese Commissie deze PRIIP's transparanter te maken door het uniformiseren van een "essentiële-informatiedocument" ("Key Information Document").

De drie Europese Toezichthoudende Autoriteiten, de ETA's, kregen bevoegdheid om, ten laatste 31 maart 2016, een gezamenlijk advies uit te brengen aan de Commissie over een "Regulatory Technical Standard", RTS, inzake de bijzonderheden van de presentatie en de inhoud van het KID; de methodologie voor de presentatie van de risico's en het rendement; en de methodologie voor de kostenberekening (artikel 8,5).

Tot zover werd een publieke consultatie uitgeschreven via een eerste discussienota voor de presentatie en de inhoud van het KID, deze liep van 17 november 2014 tot 17 februari 2015. De resultaten hiervan zijn te raadplegen op de website van EIOPA. Een publieke consultatie voor de twee methodologieën in verband met de risico's, rendement en kost loopt nu van 23 juni tot 17 augustus 2015 en betreft een discussienota met bijna 100 vragen. Daarin werd al rekening gehouden met de antwoorden op de eerste discussienota. De consultatie over de ontwerp RTS vindt waarschijnlijk pas later dit jaar plaats, een voorstel daartoe wordt in september a.s. besproken in het daartoe bevoegde subcommittee en Gemengd Comité (Joint Committee) van de ETA's.

Daarnaast heeft EIOPA van de Commissie op 30 juli 2014 de opdracht gekregen om een advies uit te brengen over de criteria en factoren waarmee de bevoegde autoriteiten rekening dienen te houden bij het verbieden of beperken van bepaalde verzekering-gebaseerde beleggingsproducten of soorten van financiële activiteiten of praktijken van (her-)verzekeringsondernemingen. Deze productinterventiebevoegdheid is voorzien in de EIOPA verordening, maar wordt aangevuld door artikel 16 en 17 van de PRIIP's verordening. EIOPA schreef op 27 november 2014 een publieke consultatie uit die liep tot 27 februari 2015. De resultaten hiervan zijn te raadplegen op de website van EIOPA. Eind juni 2015 zou EIOPA het technisch advies indienen bij de Europese Commissie.

## Joint Consumer Protection Day 2015

Op 3 juni 2015 organiseerde het Gemengd Comité van ETA's de derde "Joint Consumer Day" te Frankfurt. Centrale thema's op deze dag waren "conduct risk" (vrij vertaald "bedrijfsvoeringsrisico"), online automatische financiële adviesverleningshulpmiddelen en digitalisering. Europees Commissaris van Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en de Kapitaalmarktenunie kondigde ook aan in het najaar een Groenboek betreffende retail financiële diensten uit te brengen. Commissaris Hill benadrukte verder dat hij bedrijfsvoeringsrisico wenst tegen te vermijden door sancties, procedures om deze sancties af te dwingen (zoals een online klachtensysteem) en door financiële vorming.

## Richtsnoeren betreffende producttoezicht en bestuursregelingen door verzekeringsondernemingen

EIOPA schreef op 27 oktober 2014 een publieke consultatie uit betreffende een "voorstel voor richtsnoeren betreffende producttoezicht en bestuursregelingen door verzekeringsondernemingen". Deze liep tot 23 januari 2015. EIOPA zal hierover een eindrapport publiceren en deze richtlijnen voor goedkeuring voorleggen aan de "Board of Supervisors".



## Europese agenda

### 2015

23 juni 2015	Begin consultatie discussie nota PRIIPs
30 juni 2015	EIOPA levert aan de Commissie 2de reeks ITS voorstellen af
30 juni 2015	EIOPA levert aan de Commissie het technisch advies inzake productinterventiebevoegdheden af
1 juli 2015	Begin Luxemburgs voorzitterschap (zes maanden)
Juli 2015	EIOPA publiceert 2de reeks richtsnoeren in alle EU talen, start van tweemaandelijks periode 'pas toe of leg uit'
Juli 2015	Verkiezing voorzitter Eurogroep
8 juli 2015	Presentatie werkprogramma Luxemburg
Tweede helft 2015	Einde triloog, goedkeuring en publicatie IMD II
10 augustus 2015	Deadline levering resultaten QA en stress-test van IORPs aan nationale toezichthouders
17 augustus 2015	Einde consultatie discussie nota PRIIP's
Augustus–september 2015	Validatie van resultaten QA en stress-test door EIOPA
September 2015	Voorstel Commissie: actieplan Kapitaalmarktunie
September 2015	Voorstel wijziging prospectus richtlijn
September 2015	Voorstel nieuwe securitisatie instrumenten richtlijn
14 september 2015	Deadline voor indienen amendementen IORP II
30 september 2015	Uiterste publicatiedatum van 2de reeks SII ITS – technische uitvoeringsmaatregelen door de Commissie in alle EU talen
September – november (najaar)	Groenboek Retail Financial Services
13 oktober 2015	Parlementaire bespreking IORP II in ECON
9 november 2015	Stemming IORP II in ECON
November–december 2015	Consultatie ontwerp RTS PRIIP's
December 2015	Begin triloog-onderhandelingen IORP II (op zijn vroegst)
9 december 2015	ELTIF-verordening wordt toegepast
31 december 2015	Einde mandaat van EIOPA voorzitter Gabriel Bernardino en van algemeen directeur Carlos Montalvo
31 december 2015	Einde regime Solvency I

### 2016

2016	Oprichting bank resolutiefonds
2016	ESA Review
2016	Einde triloog, goedkeuring en publicatie IORP II
1 januari 2016	Inwerkingtreding SRM
1 januari 2016	Begin Nederlands voorzitterschap
Maart 2016	EIOPA geeft rapport aan de Commissie over IORP stress-test en QA
31 maart 2016	Het Gemengd Comité levert aan de Commissie advies over het essentiële-informatiedocument
31 december 2016	Alle verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten moeten een essentiële-informatie document hebben

### 2017

2017	Inwerkingtreding IMD II
2 januari 2017	ESA Review report



## Afkortingen en begrippen

ALDE:	Alliance of Liberals and Democrats for Europe
BRRD:	Richtlijn voor herstel en afwikkeling van banken
CMU:	Capital Markets Union
EBA:	European Banking Authority
ECB:	Europese Centrale Bank
ECR:	European Conservatives and Reformists Group
ECON:	Committee on Economic and Monetary Affairs (EP)
EIOPA:	European Insurance and Occupational Pensions Authority
ELTIF's:	European Long Term Investment Funds
EMPL:	Commissie Werkgelegenheid en Sociale Zaken in Europees Parlement
EPP:	European People Party
EFSI:	European Fund for Strategic Investments
ESFS:	European System of Financial Supervision
ESMA:	European Securities and Markets Authority
ESRB:	European Systemic Risk Board
ETA's:	Europese Toezichthoudende Autoriteiten
FEMM:	EP-Commissie Juridische Zaken, Vrouwenrechten en gendergelijkheid
IMD:	Insurance Mediation Directive
GREENS/EFA:	The Greens/ European Free Alliance
GUE/NGL :	European United Left – Nordic Green Left
HBS:	Holistic Balance Sheet
IORP:	Institutions for Occupational Retirement Provision
ITS:	Implementing Technical Measures
L2:	Level 2
MIFID:	Markets in Financial Instruments Directive
ORSA:	Eigen Risico en Solvabiliteitsevaluatie
PRIIP's:	Verpakte retailbeleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten
QA:	Quantitative Assessment
S&D:	Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats
SII:	Solvency II
SRM:	Single Resolution Mechanism
TTIP:	Transatlantic Trade and Investment Partnership





Deze Nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan achttien jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

*Research afgerond op 25 juni 2015*

